

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα «Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας [για την κατάργηση του κανονισμού του Συμβουλίου (ΕΚ) αριθ. 1198/2006, του κανονισμού του Συμβουλίου (ΕΚ) αριθ. 861/2006 και του κανονισμού ΕΕ αριθ. XXX/2011 του Συμβουλίου για την ολοκληρωμένη θαλάσσια πολιτική]»

[COM(2011) 804 τελικό — 2011/0380 (COD)]

(2012/C 299/24)

Εισηγητής: **ο κ. Gabriel Sarró IPARRAGUIRRE**

Στις 16 Δεκεμβρίου 2011 και στις 13 Ιανουαρίου 2012 αντιστοίχως, και σύμφωνα με το άρθρο 43 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο αποφάσισαν να ζητήσουν γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής σχετικά με την

Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας [για την κατάργηση του κανονισμού του Συμβουλίου (ΕΚ) αριθ. 1198/2006, του κανονισμού του Συμβουλίου (ΕΚ) αριθ. 861/2006 και του κανονισμού του Συμβουλίου αριθ. XXX/2011 για την ολοκληρωμένη θαλάσσια πολιτική]

COM(2011) 804 final — 2011/0380 (COD).

Το ειδικευμένο τμήμα «Γεωργία, αγροτική ανάπτυξη, περιβάλλον», στο οποίο ανατέθηκαν οι σχετικές προπαρασκευαστικές εργασίες, υιοθέτησε τη γνωμοδότησή του στις 26 Ιουνίου 2012.

Κατά την 482η σύνοδο ολομέλειας της 11ης και 12ης Ιουλίου 2012 (συνεδρίαση της 11ης Ιουλίου 2012), η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε με 150 ψήφους υπέρ, 1 κατά και 6 αποχές την ακόλουθη γνωμοδότηση.

1. Συμπεράσματα και συστάσεις

1.1 Η ΕΟΚΕ εκφράζει την ικανοποίησή της για την πρόταση της Επιτροπής και συμφωνεί με τους στόχους και τις προτεραιότητές της. Ωστόσο, εκτιμά ότι, στον πρώτο στόχο, θα έπρεπε να διευκρινίζεται ότι η αλιεία και η υδατοκαλλιέργεια πρέπει να είναι βιώσιμες και ανταγωνιστικές από οικονομική, από κοινωνική και από περιβαλλοντική άποψη. Ομοίως, η ΕΟΚΕ εκφράζει τη λύπη της για την απουσία ειδικής μνείας στον κλάδο μεταποίησης και εμπορίας των προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας, μεταξύ των στόχων του Ευρωπαϊκού Ταμείου Θάλασσας και Αλιείας (ΕΤΘΑ).

1.2 Όσον αφορά τον ορισμό της «παράκτιας αλιείας μικρής κλίμακας», η ΕΟΚΕ επαναλαμβάνει τις θέσεις που διατύπωσε στη γνωμοδότησή της με θέμα τη μεταρρύθμιση της κοινής αλιευτικής πολιτικής (ΚΑΛΠ) και καλεί το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο να διευρύνουν αναλόγως την πρόταση της Επιτροπής.

1.3 Η ΕΟΚΕ συμφωνεί με τον στόχο της εξάλειψης της πλεονάζουσας αλιευτικής ικανότητας σε όποιους στόλους τυχόν υφίσταται. Προς τούτο, θεωρεί αναγκαία τη διατήρηση των ενισχύσεων για οριστική παύση των δραστηριοτήτων των αλιευτικών σκαφών, υπό την προϋπόθεση ότι θα εξασφαλίζει την πραγματική προσαρμογή του εκάστοτε τμήματος του στόλου στις υφιστάμενες δυνατότητες αλιείας.

1.4 Επίσης, η ΕΟΚΕ κρίνει αναγκαία τη διατήρηση των ενισχύσεων για προσωρινή παύση των δραστηριοτήτων του στόλου.

1.5 Η ΕΟΚΕ θεωρεί εξαιρετικά σημαντικές τις ενισχύσεις για την προώθηση των σχέσεων και των συμπράξεων μεταξύ επιστημόνων και αλιέων, για την προαγωγή του ανθρώπινου κεφαλαίου και του κοινωνικού διαλόγου, για την τόνωση της διαφοροποίησης και της

δημιουργίας απασχόλησης, καθώς και για τη βελτίωση της ασφάλειας επί των σκαφών. Επιπλέον, πιστεύει ότι πρέπει να προβλεφθούν μέτρα για την ένταξη νεαρών επαγγελματιών στον κλάδο της αλιείας, ώστε να μετριαστεί το πρόβλημα της διαδοχής των γενεών και να δοθεί μεγαλύτερη προσοχή στη δημιουργία και τη διατήρηση της απασχόλησης.

1.6 Η ΕΟΚΕ συμφωνεί με τις ενισχύσεις για την εφαρμογή μέτρων διατήρησης στο πλαίσιο της ΚΑΛΠ, για τον περιορισμό της επίπτωσης της αλιείας στο θαλάσσιο περιβάλλον, για την καινοτομία, για την προστασία και ανάκτηση της βιοποικιλότητας, για τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής, για τη βελτίωση της χρήσης των ανεπιθύμητων αλιευμάτων και για την αύξηση της ενεργειακής απόδοσης.

1.7 Η ΕΟΚΕ συμφωνεί με τις προβλεπόμενες ενισχύσεις για την αλιεία εσωτερικών υδάτων. Ωστόσο, φρονεί ότι θα πρέπει να εισαχθούν μέτρα ενίσχυσης για την πρόληψη της αλληλεπίδρασης μεταξύ της υδατοκαλλιέργειας γλυκών υδάτων και της γεωργίας, αφενός, και της αλιείας σε γλυκά ύδατα, αφετέρου.

1.8 Η ΕΟΚΕ υποστηρίζει τα μέτρα υπέρ της βιώσιμης ανάπτυξης της υδατοκαλλιέργειας και των αλιευτικών περιοχών, και προτείνει στη γνωμοδότησή της ορισμένες βελτιώσεις που κρίνει σημαντικές.

1.9 Η ΕΟΚΕ χαιρετίζει τα μέτρα που αφορούν τη μεταποίηση και την εμπορία. Ωστόσο, κρίνει αναγκαία τη διατήρηση των ενισχύσεων προς τις οργανώσεις παραγωγών για την αντιστάθμιση της αποθεματοποίησης προϊόντων αλιείας έως το πέρας της περιόδου εφαρμογής του ΕΤΘΑ. Επίσης, θεωρεί απαραίτητη τη διατήρηση

του μηχανισμού αντισταθμιστικής αποζημίωσης για τα θυννοειδή που προορίζονται στην μεταποιητική βιομηχανία. Από την άλλη πλευρά, φρονεί ότι στους ειδικούς στόχους θα πρέπει να συμπεριληφθούν: η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της μεταποιητικής βιομηχανίας, η βελτίωση των συνθηκών δημόσιας υγείας και της ποιότητας των προϊόντων, η μείωση του δυσμενούς αντίκτυπου στο περιβάλλον και η αύξηση της ενεργειακής απόδοσης, η καλύτερη αξιοποίηση ειδών που δεν αξιοποιούνται επαρκώς, υποπροϊόντων και απορριμμάτων, η ανάπτυξη, παραγωγή και εμπορευματοποίηση νέων προϊόντων και η χρήση νέων τεχνολογιών και καινοτόμων μεθόδων στην παραγωγή, το άνοιγμα και την ανάπτυξη αγορών, καθώς και η βελτίωση των συνθηκών εργασίας και της κατάρτισης των εργαζομένων.

1.10 Η ΕΟΚΕ θεωρεί θετικές όλες τις προτάσεις που σχετίζονται με την ολοκληρωμένη θαλάσσια πολιτική (ΟΘΠ).

2. Ιστορικό

2.1 Η αναθεώρηση της ΚΑΛΠ θα τεθεί σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 2013 ⁽¹⁾.

2.2 Η χρηματοδότηση της ισχύουσας ΚΑΛΠ ερείδεται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1198/2006 του Συμβουλίου για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Αλιείας, η αναθεώρηση του οποίου είχε προβλεφθεί να λάβει χώρα πριν από την 1η Ιανουαρίου 2014.

2.3 Η ΟΘΠ χρηματοδοτήθηκε κατά την περίοδο 2008-2010 μέσω μιας σειράς πιλοτικών προγραμμάτων και προπαρασκευαστικών δράσεων. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει εισηγηθεί έναν νέο χρηματοδοτικό μηχανισμό για την περίοδο 2012-2013.

2.4 Την αναθεώρηση της ΚΑΛΠ και την παγίωση της ΟΘΠ διασφαλίζει το νέο Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας (ΕΤΘΑ), που θα τεθεί σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 2014.

3. Ανάλυση της πρότασης

3.1 Στόχοι και προτεραιότητες

3.1.1 Σε γενικές γραμμές, μέσω της πρότασης γίνεται κατανομή των χορηγούμενων ενισχύσεων, στο πλαίσιο αφ' ενός της «επιμερισμένης διαχείρισης» (κυρίως υπό την ΚΑΛΠ) και αφ' ετέρου της «άμεσης διαχείρισης» (υπό την ΟΘΠ και συνοδευτικά μέτρα τόσο της ΚΑΛΠ όσο και της ΟΘΠ), με καθιέρωση ενωσιακών χρηματοδοτικών μέσων για την εφαρμογή των εξής:

- α) της ΚΑΛΠ,
- β) των μέτρων σχετικά με το δικαίο της θάλασσας,
- γ) της βιώσιμης ανάπτυξης των αλιευτικών περιοχών και της αλιείας εσωτερικών υδάτων, καθώς και
- δ) της ΟΘΠ.

3.1.2 Ως προς τον ορισμό της «παράκτιας αλιείας μικρής κλίμακας», η ΕΟΚΕ επαναλαμβάνει τις θέσεις που διατύπωσε στη γνωμοδότησή της με θέμα τη μεταρρύθμιση της ΚΑΛΠ. Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι δεν λαμβάνεται υπόψη η πραγματικότητα του στόλου αλιείας μικρής κλίμακας στα διάφορα κράτη μέλη και ότι ορίζεται ένα ενιαίο αυθαίρετο κριτήριο, το οποίο τείνει προς τη δημιουργία καταστάσεων διακρίσεων. Ως εκ τούτου, η ΕΟΚΕ ζητά να προβλεφθούν κριτήρια συμπληρωματικά της διάστασης, τα οποία θα

μπορούσαν να εφαρμοστούν για τον καθορισμό αυτού του εξαιρετικά ποικίλου τύπου αλιείας, όπως για παράδειγμα ο χρόνος παραμονής στη θάλασσα, η απόσταση από την ακτή, ο τύπος των αλιευτικών εργαλείων ή οι δεσμοί με τις τοπικές κοινότητες. Επιπλέον, τα δίχτυα-παγίδα για τους τόνους θα πρέπει να συμπεριληφθούν στον ορισμό της αλιείας μικρής κλίμακας.

3.1.3 Η ΕΟΚΕ κρίνει σκόπιμο να διασαφηνιστούν οι έννοιες των «αυτοαπασχολούμενων αλιέων» και των «υπαλλήλων», ώστε να καθοριστούν επακριβώς οι δικαιούχοι των διαφόρων μέτρων του ΕΤΘΑ, δεδομένου ότι ο όρος «αλιείς» χρησιμοποιείται συχνά για να δηλώσει διαφορετικές έννοιες: ιδιοκτήτες σκαφών, αυτοαπασχολούμενοι αλιείς μη υπάλληλοι κλπ.

3.1.4 Οι στόχοι του ΕΤΘΑ είναι:

- α) προώθηση της βιώσιμης και ανταγωνιστικής αλιείας και υδατοκαλλιέργειας·
- β) ενίσχυση της ανάπτυξης και της εφαρμογής της ΟΘΠ, κατά τρόπο συμπληρωματικό προς την πολιτική συνοχής και την ΚΑΛΠ,
- γ) προώθηση της ισορροπημένης και χωρίς αποκλεισμούς τοπικής ανάπτυξης των αλιευτικών περιοχών, καθώς και
- δ) ενίσχυση της εφαρμογής της ΚΑΛΠ.

3.1.5 Κατά την ΕΟΚΕ, στον πρώτο στόχο θα πρέπει να υπογραμμίζονται η οικονομική, η κοινωνική και η περιβαλλοντική διάσταση της βιωσιμότητας και ανταγωνιστικότητας της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας.

3.1.6 Επίσης, στην περιγραφή τόσο των στόχων αυτών όσο και των προτεραιοτήτων της ΕΕ, η ΕΟΚΕ παρατηρεί ότι απουσιάζει ειδική μνεία στον εμπορικό και μεταποιητικό τομέα, παρά το γεγονός ότι πρόκειται για τομείς που επηρεάζονται άμεσα από τα μέτρα που εισηγείται η πρόταση. Υπό αυτή την έννοια, η ΕΟΚΕ εκφράζει τη λύπη της για το γεγονός ότι στους στόχους της πρότασης δεν έχει συμπεριληφθεί η χρηματοδότηση επενδύσεων που να εξασφαλίζουν την καταλληλότητα και την ποιότητα των προϊόντων, την αναβάθμιση των συνθηκών εργασίας και του επιχειρηματικού περιβάλλοντος και να υποστηρίζουν την ανάπτυξη μιας βιομηχανικής βάσης ισχυρής, καινοτόμου και βιώσιμης, ικανής να δημιουργεί απασχόληση και να αντιμετωπίζει τον ανταγωνισμό στην παγκόσμια αγορά.

3.1.7 Το γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής της πρότασης αφορά σε δράσεις που πραγματοποιούνται στην επικράτεια της ΕΕ, εκτός αν προβλέπεται ρητώς διαφορετικά στον υπό εξέταση κανονισμό.

3.2 Παραδεκτό των αιτήσεων και μη επιλέξιμες δράσεις

3.2.1 Δεν θα γίνονται δεκτές για μια προσδιορισμένη χρονική περίοδο οι αιτήσεις που υποβάλλονται από τους οικονομικούς φορείς που έχουν διαπράξει παρατυπία στο πλαίσιο του ΕΤΑ ή του ΕΤΘΑ, που έχουν υποπέσει σε σοβαρή παράβαση δύναμει του κανονισμού για την παράνομη, αδήλωτη και ανεξέλεγκτη (ΠΑΑ) αλιεία, που περιλαμβάνονται στον κατάλογο όσων κατέχουν ή εκμεταλλεύονται σκάφη ΠΑΑ ή φορέων οι οποίοι εμπλέκονται σε άλλες περιπτώσεις μη συμμόρφωσης με τις διατάξεις της ΚΑΛΠ και οι οποίες συνιστούν σοβαρή απειλή για τη βιώσιμη ανάπτυξη των θιγόμενων ιχθυοποδημάτων.

⁽¹⁾ Γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ: CESE EE C 181 της 21.6.2012, σ. 183.

3.2.2 Οι ακόλουθες δράσεις δεν είναι επιλέξιμες προς χρηματοδότηση υπό το ΕΤΘΑ:

- α) δράσεις που αυξάνουν την αλιευτική ικανότητα του σκάφους,
 - β) ναυπήγηση νέων αλιευτικών σκαφών, παροπλισμός ή εισαγωγή αλιευτικών σκαφών,
 - γ) προσωρινή παύση των αλιευτικών δραστηριοτήτων,
 - δ) πειραματική αλιεία,
 - ε) μεταβίβαση της κυριότητας μιας επιχείρησης,
- στ) άμεσος τεχνητός εμπλουτισμός των ιχθυοποθεμάτων, εκτός αν προβλέπεται ρητά ως μέτρο διατήρησης δύναμει ενωσιακής νομικής πράξης ή στην περίπτωση του πειραματικού τεχνητού εμπλουτισμού των ιχθυοποθεμάτων.

3.2.3 Η ΕΟΚΕ κρίνει απαραίτητη τη διατήρηση της ενίσχυσης για την οριστική παύση των δραστηριοτήτων των αλιευτικών σκαφών, με σκοπό τη σοβαρή και ριζική αναδιάρθρωση του στόλου της ΕΕ, υπό τον όρο να επιτρέπει την ουσιαστική προσαρμογή κάθε τμήματός του στις σημερινές δυνατότητες αλιείας, στο πλαίσιο μιας αλιείας βιώσιμης από οικονομική, κοινωνική και περιβαλλοντική άποψη. Θα πρέπει επίσης να συμπεριληφθούν μέτρα (όπως η πρόωγη συνταξιοδότηση και ο κατ' αποκοπήν συμψηφισμός) για να αντισταθμιστεί η εγκατάλειψη του επαγγέλματος λόγω απόσυρσης των σκαφών.

3.2.4 Το επιχείρημα που χρησιμοποιεί η Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την κατάργηση αυτών των μορφών ενίσχυσης είναι ότι δεν συνετέλεσαν στην επίλυση του προβλήματος της πλεονάζουσας αλιευτικής ικανότητας του στόλου της ΕΕ. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή βάσει το αιτιολογικό της στην έκθεση του Ελεγκτικού Συνεδρίου, στην οποία εξετάζεται εάν τα μέτρα που ελήφθησαν στην ΕΕ συνέβαλαν στην προσαρμογή της αλιευτικής ικανότητας των στόλων στις σημερινές δυνατότητες αλιείας.

3.2.5 Εντούτοις, η ΕΟΚΕ παρατηρεί ότι στην εν λόγω έκθεση δεν αμφισβητείται η συνέχιση της χορήγησης ενίσχυσης για την οριστική παύση των δραστηριοτήτων των αλιευτικών σκαφών, αλλά διατυπώνονται απλώς ορισμένες συστάσεις προς την ίδια την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τα κράτη μέλη.

3.2.5.1 Στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή συνιστάται να λάβει καταλληλότερα μέτρα για την επίτευξη ισορροπίας μεταξύ της αλιευτικής ικανότητας και των δυνατοτήτων αλιείας, να θεσπίσει πραγματικά ανώτατα όρια αλιευτικής ικανότητας για τους στόλους και να μεριμνήσει ώστε τα προγράμματα μεταφοράς αλιευτικών δικαιωμάτων να συντείνουν στον περιορισμό της πλεονάζουσας αλιευτικής ικανότητας.

3.2.5.2 Στα δε κράτη μέλη συνιστάται: α) να φροντίσουν ώστε τα μέτρα ενίσχυσης των επενδύσεων επί του σκάφους να μην οδηγήσουν στην αύξηση της αλιευτικής ικανότητας των στόλων, β) να μεριμνήσουν για τη θετική επίδραση των προγραμμάτων διάλυσης στη βιωσιμότητα των επιλεγμένων ιχθυοποθεμάτων και γ) να αποφύγουν να χορηγούν δημόσια ενίσχυση για τη διάλυση ανενεργών αλιευτικών σκαφών.

3.2.6 Για την επίλυση του προβλήματος της πλεονάζουσας αλιευτικής ικανότητας των στόλων, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προτείνει

ένα σύστημα μεταβιβάσιμων αδειών αλιείας. Στη γνωμοδότησή της με θέμα την αναθεώρηση της ΚΑΛΠ, η ΕΟΚΕ απορρίπτει τη λύση αυτή· αντιθέτως, θα πρέπει να συνεχιστεί η χορήγηση ενίσχυσης για την οριστική παύση των δραστηριοτήτων των αλιευτικών σκαφών με σκοπό τη μείωση της ενδεχόμενης πλεονάζουσας αλιευτικής ικανότητας.

3.2.7 Από την άλλη πλευρά, η ΕΟΚΕ εκτιμά ότι πρέπει να διατηρηθεί η χορήγηση ενίσχυσης για την προσωρινή παύση των δραστηριοτήτων των αλιευτικών σκαφών, καθότι συμβάλλει αισθητά αφ' ενός στη βελτίωση της κατάστασης των αλιευτικών πόρων —ιδίως στις περιόδους βιολογικής ανάπαυλας— και αφ' ετέρου στην μερική αντιστάθμιση της απώλειας εισοδήματος των αλιέων κατά την περίοδο παύσης των δραστηριοτήτων τους.

3.2.8 Η χορήγηση ενίσχυσης για την προσωρινή παύση των δραστηριοτήτων των αλιευτικών σκαφών κρίνεται απολύτως θεμιτή στις παρακάτω περιπτώσεις:

- α) δραστηριότητας μείωσης των ποσοτώσεων ή της αλιευτικής προσπάθειας στο πλαίσιο των πολυετών σχεδίων αλιευτικής διαχείρισης·
- β) διακοπής ή ολοκλήρωσης αλιευτικών συμφωνιών·
- γ) περιβαλλοντικών καταστροφών.

3.2.9 Η ΕΟΚΕ πιστεύει ότι αυτές οι μορφές ενίσχυσης έχουν ιδιαίτερη βαρύτητα για τη διατήρηση και την πρόοδο του κοινωνικοοικονομικού ιστού των περιφερειών που εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από την αλιεία, δεδομένου ότι προορίζονται τόσο για τους πλοιοκτήτες όσο και για το πλήρωμα, ενώ παράλληλα εγγυώνται τη συνέχεια των αλιευτικών δραστηριοτήτων.

3.3 Δημοσιονομικοί πόροι στο πλαίσιο της επιμερισμένης και της άμεσης διαχείρισης

3.3.1 Οι δημοσιονομικοί πόροι στο πλαίσιο της επιμερισμένης διαχείρισης ενόψει της περιόδου 2014-2020 ανέρχονται στα 5,52 δισ. ευρώ και θα κατανεμηθούν στα κράτη μέλη βάσει αντικειμενικών κριτηρίων που καθορίζονται στην πρόταση. Οι δε δημοσιονομικοί πόροι για την άμεση διαχείριση, συμπεριλαμβανομένης της τεχνικής υποστήριξης, αγγίζουν τα 1,047 δισ. ευρώ.

3.3.2 Προκειμένου να έχει πρόσβαση στη συγχρηματοδότηση υπό το ΕΤΘΑ, κάθε κράτος μέλος θα καταρτίζει χωριστό επιχειρησιακό πρόγραμμα για την εφαρμογή των ενωσιακών προτεραιοτήτων. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα εγκρίνει τα επιχειρησιακά προγράμματα των κρατών μελών και τις τροποποιήσεις τους μέσω εκτελεστικών πράξεων.

3.4 Μέτρα χρηματοδοτούμενα σε καθεστώς επιμερισμένης διαχείρισης

3.4.1 Βιώσιμη ανάπτυξη της αλιείας

3.4.1.1 Αυτή η μορφή ενίσχυσης αναμένεται να συμβάλει στην επίτευξη των ακόλουθων ενωσιακών προτεραιοτήτων:

- ενίσχυση του καινοτόμου και ανταγωνιστικού τομέα της αλιείας,
- πρόωξη της βιώσιμης και αποδοτικής ως προς τη χρήση των πόρων υδατοκαλλιέργειας.

3.4.1.2 Ο γενικός όρος που τίθεται είναι ο ιδιοκτήτης, ο οποίος έχει λάβει ενίσχυση α) για τον επανεξοπλισμό σκαφών παράκτιας αλιείας μικρής κλίμακας (προκειμένου να αλλάξουν χρήση για νέες δραστηριότητες εκτός της αλιείας) ή β) για επενδύσεις επί του σκάφους με σκοπό τη μέγιστη εκμετάλλευση των ανεπιθύμητων αλιευμάτων εμπορικών αποθεμάτων και την αξιοποίηση των υποχρησιμοποιούμενων συστατικών των ψαριών που αλιεύονται, δεν θα δύναται να μεταφέρει το σκάφος του σε τρίτη χώρα εκτός της ΕΕ για μια περίοδο τουλάχιστον πέντε ετών από την ημερομηνία καταβολής της ενίσχυσης προς τον δικαιούχο.

3.4.1.3 Η ΕΟΚΕ κρίνει απαραίτητη την εκ νέου διατύπωση της διάταξης του ανωτέρω σημείου (3.4.1.2) έτσι ώστε να ορίζεται ότι οι ιδιοκτήτες των σκαφών που θα μεταφέρονται εκτός της επικράτειας της ΕΕ εντός αυτής της πενταετίας από την καταβολή της ενίσχυσης θα υποχρεούνται να επιστρέφουν ποσοστό της ενίσχυσης σύμφωνα με την αρχή *pro rata temporis*.

3.4.1.4 **Καινοτομία.** Το ΕΤΘΑ μπορεί να στηρίζει χρηματοδοτικά δράσεις που στοχεύουν στην ανάπτυξη ή στην εισαγωγή νέων ή σημαντικά βελτιωμένων προϊόντων, διαδικασιών ή συστημάτων διαχείρισης και οργάνωσης, βασισμένων στην εξέλιξη της τεχνολογίας.

3.4.1.5 Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι η φράση «εξέλιξη της τεχνολογίας» χρήζει διευκρίνισης και υπενθυμίζει ότι η καινοτομία καλύπτει και τις κοινωνικές πτυχές.

3.4.1.6 Οι δράσεις που χρηματοδοτούνται δυνάμει του άρθρου περί καινοτομίας πρέπει να διεξάγονται σε συνεργασία με έναν επιστημονικό ή τεχνικό φορέα αναγνωρισμένο από το κράτος μέλος, ο οποίος επικυρώνει τα αποτελέσματα των εν λόγω δράσεων.

3.4.1.7 Η ΕΟΚΕ φρονεί ότι δεν απαιτείται κατ' ανάγκη η συμμετοχή ενός επιστημονικού ή τεχνικού φορέα για όλες τις δράσεις καινοτόμου χαρακτήρα. Η βελτίωση των οικονομικών επιδόσεων που επιτυγχάνουν οι αλιευτικές επιχειρήσεις χάρη σε αυτά τα μέτρα πρέπει να αποτελεί βασικότερη προϋπόθεση.

3.4.1.8 **Συμβουλευτικές υπηρεσίες.** Το ΕΤΘΑ μπορεί να χρηματοδοτεί:

- μελέτες σκοπιμότητας των έργων,
- παροχή επαγγελματικών συμβουλών για επιχειρηματικές και εμπορικές στρατηγικές.

3.4.1.9 Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προτείνει τη διεξαγωγή των μελετών σκοπιμότητας των έργων και την παροχή επαγγελματικών συμβουλών για επιχειρηματικές και εμπορικές στρατηγικές να αναλάβουν αναγνωρισμένοι επιστημονικοί ή τεχνικοί φορείς και η αμοιβή τους να μην υπερβαίνει τις 3 000 ευρώ.

3.4.1.10 Η ΕΟΚΕ πιστεύει ότι τα εν λόγω μέτρα πρέπει να επεκταθούν στις ιδιωτικές επιχειρήσεις που μπορούν να εκπονήσουν και παράσχουν συμβουλές για στρατηγικά σχέδια επιχειρηματικού και εμπορικού χαρακτήρα· επίσης, είναι της άποψης ότι θα πρέπει να αυξηθεί το μέγιστο όριο χρηματοδότησης. Σε κάθε περίπτωση, η μέθοδος για τον καθορισμό αυτού του ποσού θα πρέπει να αποφασιστεί παράλληλα με τον καθορισμό των κριτηρίων επιλογής των έργων.

3.4.1.11 **Συμπράξεις μεταξύ επιστημόνων και αλιέων.** Το ΕΤΘΑ μπορεί να χρηματοδοτεί:

- τη δημιουργία ενός δικτύου αποτελούμενου από ανεξάρτητους επιστημονικούς φορείς και αλιείς ή οργανώσεις αλιέων,
- τις δράσεις αυτού του δικτύου.

3.4.1.12 Η ΕΟΚΕ θεωρεί στοιχείο ύψιστης σημασίας την προέγγιση επιστημόνων και αλιέων.

3.4.1.13 **Πρώιμη προώθηση του ανθρώπινου κεφαλαίου και του κοινωνικού διαλόγου.** Το ΕΤΘΑ μπορεί να χρηματοδοτεί:

- τη δια βίου μάθηση, τη διάδοση της επιστημονικής γνώσης και των καινοτόμων πρακτικών και την απόκτηση νέων επαγγελματικών δεξιοτήτων, που συνδέονται κυρίως με τη βιώσιμη διαχείριση των θαλάσσιων οικοσυστημάτων, τις δραστηριότητες στον τομέα της θάλασσας, την καινοτομία και την επιχειρηματικότητα·
- τη δικτύωση και την ανταλλαγή εμπειριών μεταξύ ενδιαφερομένων όπως οι οργανώσεις που προάγουν την ισότητα ευκαιριών μεταξύ ανδρών και γυναικών·
- την προώθηση του κοινωνικού διαλόγου σε εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο με τη συμμετοχή αλιέων και άλλων ενδιαφερομένων μερών.

3.4.1.14 Η ΕΟΚΕ αναγνωρίζει την προσπάθεια της Επιτροπής για τη συμπεριληψη δράσεων με στόχο την προώθηση του ανθρώπινου κεφαλαίου και του κοινωνικού διαλόγου, τη δημιουργία θέσεων εργασίας, καθώς και την αναβάθμιση της υγιεινής και της ασφάλειας στα αλιευτικά σκάφη. Εκτιμά, εντούτοις, ότι πρέπει να διασαφηνιστούν ή να προστεθούν ορισμένες πτυχές. Κατά πρώτο λόγο, η ΕΟΚΕ επισημαίνει ότι ο κοινωνικός διάλογος αποτελεί διαδικασία στην οποία συμμετέχουν οι κοινωνικοί εταίροι, δηλαδή οι ενώσεις εργοδοτών και οι συνδικαλιστικές οργανώσεις. Ως εκ τούτου, θα πρέπει να απαλειφθεί η φράση «άλλων ενδιαφερομένων μερών» όταν γίνεται λόγος για προώθηση του κοινωνικού διαλόγου. Κατά δεύτερον, η ΕΟΚΕ φρονεί ότι, πέραν των «αλιέων», στους δικαιούχους των ενισχύσεων αυτών πρέπει να συμπεριληφθούν και άλλοι «επαγγελματίες», προκειμένου να μπορούν να επωφελοούνται και άλλοι εργαζόμενοι στον κλάδο της αλιείας που επιδίδονται σε υποστηρικτικές εργασίες όπως η επιδιόρθωση αλιευτικού εξοπλισμού, εκφόρτωση εμπορεύματος στους λιμένες κ.τ.λ. Επιπλέον, η ΕΟΚΕ πιστεύει ότι θα ήταν επιθυμητή η προώθηση της συγχρηματοδότησης ευρωπαϊκών δράσεων που αναπτύσσουν ευρωπαϊκές οργανώσεις του κλάδου, ιδίως δε σεμινάρια ενημέρωσης σχετικά με τις εξελίξεις της ΚΑΛΠ, ώστε να κατανοούν καλύτερα οι κοινωνικοί εταίροι τη νομοθεσία, να ληφθεί μέριμνα για τη μεγαλύτερη τήρηση των κανόνων και να βελτιστοποιηθεί η αξιοποίηση των πόρων. Τέλος, η ΕΟΚΕ εκτιμά ότι θα πρέπει μέσω του ΕΤΘΑ να παρέχεται οικονομική στήριξη για την εκπαίδευση και την κατάρτιση των αλιέων, προκειμένου να τους δοθεί η δυνατότητα να βρουν απασχόληση σε άλλους τομείς. Η εν λόγω οικονομική στήριξη θα πρέπει να προβλέπει αποζημίωση για την απώλεια εισοδήματος στη διάρκεια της περιόδου κατάρτισης και εκπαίδευσης.

3.4.1.15 **Διευκόλυνση της διαφοροποίησης και της δημιουργίας θέσεων εργασίας.** Το ΕΤΘΑ μπορεί να χρηματοδοτεί:

- την ίδρυση νέων επιχειρήσεων εκτός του τομέα της αλιείας και
- τον επανεξοπλισμό σκαφών παράκτιας αλιείας μικρής κλίμακας, προκειμένου αυτά να επιδίδονται σε νέες δραστηριότητες εκτός της αλιείας.

3.4.1.16 Η ΕΟΚΕ πιστεύει ότι θα πρέπει να απαλειφθεί η αναφορά στην αλιεία μικρής κλίμακας, προκειμένου να παρέχονται κίνητρα για την προσαρμογή οποιαδήποτε αλιευτικού σκάφους σε άλλη δραστηριότητα πλιν της αλιείας.

3.4.1.17 Επίσης, εφιστά την προσοχή στην έλλειψη ενίσχυσης υπέρ της δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας στον ίδιο τον κλάδο της αλιείας. Η ΕΟΚΕ κρίνει απαραίτητη τη λήψη ορισμένων μέτρων για την ενσωμάτωση νεαρών επαγγελματιών στον κλάδο της αλιείας, με σκοπό την εν μέρει αντιμετώπιση ενός από τα σοβαρότερα προβλήματα του κλάδου, της διαδοχής των γενιών.

3.4.1.18 **Υγεία και ασφάλεια επί του σκάφους.** Το ΕΤΘΑ μπορεί να χρηματοδοτεί τους αλιείς και τους ιδιοκτήτες των αλιευτικών σκαφών ανά περίοδο προγραμματισμού, ανά αλιευτικό σκάφος ή ανά δικαιούχο, για την πραγματοποίηση επενδύσεων επί του σκάφους ή σε επιμέρους εξοπλισμούς, με τον όρο οι επενδύσεις αυτές να υπερκαλύπτουν τα πρότυπα που προβλέπει το εθνικό ή το ενωσιακό δίκαιο.

3.4.1.19 Η ΕΟΚΕ φρονεί ότι δεν θα πρέπει να γίνεται αναφορά στις επενδύσεις αποκλειστικά επί του σκάφους, προκειμένου να μπορούν να επωφεληθούν και οι αλιείς εκτός σκαφών, καθώς και οι βοηθητικοί εργαζόμενοι. Επίσης, θα πρέπει να επεκταθεί αυτή η ενίσχυση τόσο στη γενικότερη αναβάθμιση των συνθηκών επί του σκάφους, δηλαδή την πρόληψη εργατικών ατυχημάτων, τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας, υγιεινής κ.τ.λ., όσο και στην εκ των προτέρων διεξαγωγή μελετών για την ανάλυση της σκοπιμότητας αυτών των επενδύσεων.

3.4.1.20 Επιπλέον, θα πρέπει να αρθεί ο περιορισμός χρήσης της ενίσχυσης μόνο μία φορά ανά περίοδο προγραμματισμού.

3.4.1.21 Στήριξη σε συστήματα μεταβιβάσιμων αδειών αλιείας της ΚΑΛΠ. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εισηγείται τη χορήγηση συγκεκριμένων μορφών ενίσχυσης με σκοπό τη δημιουργία ή τροποποίηση των υφιστάμενων υπό την ΚΑΛΠ συστημάτων μεταβιβάσιμων αδειών αλιείας. Η ΕΟΚΕ επιδοκμάζει την καταβολή αυτής της ενίσχυσης στην περίπτωση όπου τελικά θα θεσπιστεί το σύστημα αυτό στην ΚΑΛΠ.

3.4.1.22 Το ΕΤΘΑ προβλέπει ενίσχυση για την εφαρμογή μέτρων διατήρησης υπό την ΚΑΛΠ, για τον μετριασμό του αντικτύπου της αλιείας στο θαλάσσιο περιβάλλον, για την καινοτομία στη διατήρηση των έμβιων θαλάσσιων πόρων, καθώς και για την προστασία και ανάκτηση της βιοποικιλότητας και των θαλάσσιων οικοσυστημάτων με γνώμονα τις βιώσιμες αλιευτικές δραστηριότητες. Η ΕΟΚΕ εκφράζει τη σύμφωνη γνώμη της με τις ανωτέρω επιδιώξεις, τονίζοντας τη σημασία του ρόλου που μπορούν να διαδραματίσουν οι αλιείς στην καθαριότητα και στη προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος.

3.4.1.23 **Άμβλυση της κλιματικής αλλαγής.** Με γνώμονα τον μετριασμό των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής, το ΕΤΘΑ μπορεί να χρηματοδοτεί τόσο επενδύσεις επί του σκάφους που στοχεύουν στη μείωση της εκπομπής ρύπων ή αερίων του θερμοκηπίου, όσο και ελέγχους και συστήματα ενεργειακής απόδοσης. Από την άλλη πλευρά, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εισηγείται την κατάργηση των ενισχύσεων υπέρ της αντικατάστασης ή του εκσυγχρονισμού των μηχανών.

3.4.1.24 Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι θα πρέπει να επιτρέπεται η χρηματοδότηση της αντικατάστασης ή του εκσυγχρονισμού των μηχανών

που δεν ενισχύουν την αλιευτική ικανότητα του σκάφους. Ειδάλλως, μπορεί να τεθεί σε κίνδυνο η ασφάλεια των σκαφών ή του ίδιου του πληρώματος, ενώ δεν θα βελτιωθεί η ενεργειακή απόδοση, ούτε θα προωθηθεί η μείωση της ρύπανσης.

3.4.1.25 **Ποιότητα των προϊόντων και χρήση των ανεπιθύμητων αλιευμάτων.** Το ΕΤΘΑ μπορεί να χρηματοδοτεί επενδύσεις επί του σκάφους που στοχεύουν στην αναβάθμιση της ποιότητας των αλιευόμενων ψαριών και την καλύτερη αξιοποίηση των ανεπιθύμητων αλιευμάτων. Η ενίσχυση χορηγείται μόνο μία φορά ανά περίοδο προγραμματισμού, αλιευτικό σκάφος και δικαιούχο. Επίσης, προβλέπονται ενισχύσεις για τους αλιευτικούς λιμένες, τους τόπους εκφόρτωσης και τα αγκυροβόλια με σκοπό την αύξηση της ενεργειακής απόδοσης, τη συμβολή στην προστασία του περιβάλλοντος, τη βελτίωση της ασφάλειας των εργαζομένων και των συνθηκών εργασίας, καθώς και την κατασκευή ή τον εκσυγχρονισμό αγκυροβολίων για τη μεγαλύτερη ασφάλεια των αλιείων.

3.4.1.26 Η ΕΟΚΕ κρίνει σκόπιμα τα μέτρα για τους αλιευτικούς λιμένες, τους τόπους εκφόρτωσης και τα αγκυροβόλια· θεωρεί δε ότι θα πρέπει να επεκταθούν ώστε να συμπεριληφθεί η χρηματοδότηση επενδύσεων στην αποθεματοποίηση και στη δημοπράτηση των αλιευμάτων, στους κρουνοίς ανεφοδιασμού σε καύσιμα, στον εφοδιασμό των σκαφών (νερό, πάγος, ηλεκτρικό ρεύμα κ.τ.λ.), καθώς και στη μηχανοργάνωση της λειτουργίας της ιχθυόσκαλας.

3.4.1.27 **Αλιεία εσωτερικών υδάτων.** Προβλέπεται η χορήγηση ειδικής ενίσχυσης υπό το ΕΤΘΑ προς τα αλιευτικά σκάφη που δραστηριοποιούνται σε εσωτερικά ύδατα. Σκοπός αυτής της ενίσχυσης είναι ο μετριασμός των περιβαλλοντικών επιπτώσεων της αλιείας σε γλυκά ύδατα, η αύξηση της ενεργειακής απόδοσης, η αναβάθμιση της ποιότητας της αλιείας, καθώς και η βελτίωση της ασφάλειας και των συνθηκών εργασίας. Επίσης, με αυτόν τον τρόπο ενισχύεται ο πλουραλισμός των αλιείων εσωτερικών υδάτων και η συμμετοχή τους στη διαχείριση, ανάκτηση και εποπτεία των περιοχών του προγράμματος «Natura 2000». Η ΕΟΚΕ επικροτεί τα προτεινόμενα μέτρα, αν και, όπως σημειώνεται στη γνωμοδότηση για τη μεταρρύθμιση της ΚΑΛΠ, θα πρέπει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή να συμπεριλάβει στον κανονισμό μέτρα υπό τη μορφή ενίσχυσης για την πρόληψη της αλληλεπίδρασης της υδατοκαλλιέργειας σε γλυκά ύδατα και της γεωργίας, αφενός, με την αλιεία στα γλυκά ύδατα, αφετέρου.

3.4.1.28 Στις βορειότερες περιοχές της ΕΕ, η χειμερινή αλιεία στον πάγο πραγματοποιείται τόσο σε λίμνες όσο και σε παράκτιες περιοχές για περιόδους που μπορεί να διαρκέσουν έως και έξι μήνες. Τα οχήματα χιονιού και ο ειδικός εξοπλισμός για τη χειμερινή αλιεία πρέπει να είναι επιλέξιμα για στήριξη από το ΕΤΘΑ.

3.4.2 Αειφόρος ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας

3.4.2.1 Η ενίσχυση αυτού του είδους αναμένεται να συμβάλει στην επίτευξη των ακόλουθων ενωσιακών προτεραιοτήτων:

— ενίσχυση της καινοτόμου, ανταγωνιστικής και βασιζόμενης στη γνώση υδατοκαλλιέργειας·

— προώθηση της βιώσιμης και αποδοτικής ως προς τους πόρους υδατοκαλλιέργειας.

3.4.2.2 Η ΕΟΚΕ κρίνει σκόπιμη τη χορήγηση ενίσχυσης σε επιχειρήσεις που επιδίδονται στις υδατοκαλλιέργειες, ανεξαρτήτως μεγέθους (πολύ μικρές, ΜΜΕ ή μεγάλες)· ωστόσο, εκτιμά ότι δεν είναι επιθυμητή η μείωση που αναφέρεται στο παράρτημα 1 για τις μεγάλες επιχειρήσεις υδατοκαλλιέργειας.

3.4.2.3 Στην πρόταση προβλέπονται μορφές ενίσχυσης για την καινοτομία, τις επενδύσεις σε δραστηριότητες υδατοκαλλιέργειας στην ανοικτή θάλασσα ή υδατοκαλλιέργειας εκτός των τροφίμων με σκοπό την προώθηση άλλων μορφών υδατοκαλλιέργειας με υψηλό δυναμικό ανάπτυξης, την ολοκλήρωση της επεξεργασίας, της εμπορίας και της άμεσης πώλησης των προϊόντων υδατοκαλλιέργειας από τις ίδιες τις επιχειρήσεις, τη συγκρότηση υπηρεσιών διαχείρισης και αντικατάστασης των μονάδων υδατοκαλλιέργειας και παροχής συμβουλών προς αυτές, καθώς και με σκοπό την προώθηση του ανθρώπινου δυναμικού και της δικτύωσης.

3.4.2.4 Η ΕΟΚΕ ενστερνίζεται αυτές τις προτάσεις. Εντούτοις, ως προς το τελευταίο σημείο και με γνώμονα τη βελτίωση της εργασίας των ατόμων στις επιχειρήσεις υδατοκαλλιέργειας, η ΕΟΚΕ εισηγείται την πρόβλεψη ειδικής ενίσχυσης για την αναβάθμιση των συνθηκών υγιεινής και ασφάλειας των εργαζομένων στις μονάδες υδατοκαλλιέργειας· τούτο αφορά τόσο σε αυτές που βρίσκονται στη θάλασσα, όσο και τα βοηθητικά σκάφη υδατοκαλλιέργειας και τις χερσαίες μονάδες.

3.4.2.5 Η ΕΟΚΕ προτείνει την άρση του περιορισμού χορήγησης ενίσχυσης σε μεγάλες επιχειρήσεις για τη δια βίου μάθηση, τη διάδοση της γνώσης και των καινοτόμων πρακτικών, δεδομένου ότι η σημασία όλων αυτών των δράσεων δικαιολογεί την μη εξάρτηση της ενίσχυσης από το μέγεθος των επιχειρήσεων. Ωστόσο, κρίνει ότι πρέπει να δοθεί προτεραιότητα στις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις.

3.4.2.6 Για την ενίσχυση του δυναμικού των περιοχών με υδατοκαλλιέργειες, το ΕΤΘΑ μπορεί να χορηγή ενίσχυση για τον εντοπισμό και τη χαρτογράφηση των πλέον ενδεδειγμένων περιοχών, την αναβάθμιση των υποδομών και την πρόληψη σοβαρών ζημιών στην υδατοκαλλιέργεια.

3.4.2.7 Η ΕΟΚΕ κρίνει απαραίτητη τη χρηματοδότηση αφ' ενός μεν επενδύσεων για την αναβάθμιση των υποδομών των λιμένων που λειτουργούν ως βάση για τις θαλάσσιες υδατοκαλλιέργειες ή των σημείων εκφόρτωσης, αφ' ετέρου δε των επενδύσεων στις εγκαταστάσεις για τα απόβλητα και τη συλλογή απορριμμάτων.

3.4.2.8 Ενθάρρυνση των νέων υδατοκαλλιεργητών. Το ΕΤΘΑ μπορεί να χρηματοδοτεί τη σύσταση μικροεπιχειρήσεων υδατοκαλλιέργειας από καινούριους καλλιεργητές με την προϋπόθεση, βεβαίως, τα εν λόγω άτομα που δραστηριοποιούνται για πρώτη φορά στον κλάδο να διαθέτουν τα απαραίτητα προσόντα και δεξιότητες, να συστήνουν για πρώτη φορά μια μικροεπιχείρηση υδατοκαλλιέργειας —ως επικεφαλής της εν λόγω επιχείρησης— και να υποβάλουν ένα επιχειρηματικό σχέδιο στο οποίο θα εκθέτουν τις δραστηριότητές τους στις υδατοκαλλιέργειες.

3.4.2.9 Η ΕΟΚΕ προτείνει αυτού του είδους η ενίσχυση να αφορά στη δημιουργία θέσεων εργασίας σε οποιαδήποτε επιχείρηση υδατοκαλλιέργειας είτε αυτή είναι νεοσυσταθείσα είτε όχι.

3.4.2.10 Επιπροσθέτως, το ΕΤΘΑ μπορεί να χρηματοδοτεί επενδύσεις για την προαγωγή μορφών υδατοκαλλιέργειας αρκούντως

φιλικών προς το περιβάλλον. Σύμφωνα με την ΕΟΚΕ, όπως και για την αλιεία, θα ήταν σκόπιμο να προβλέπονται ενισχύσεις για επενδύσεις που στοχεύουν στη μείωση της εκπομπής ρύπων ή αερίων του θερμοκηπίου, καθώς και για ελέγχους και συστήματα ενεργειακής απόδοσης.

3.4.2.11 Επίσης, θα μπορεί να χορηγείται ενίσχυση για τα ακόλουθα: μετατροπή σε συστήματα οικολογικής διαχείρισης και ελέγχου, καθώς και βιολογικής υδατοκαλλιέργειας· παροχή περιβαλλοντικών υπηρεσιών από τον κλάδο της υδατοκαλλιέργειας· λήψη μέτρων υπέρ της δημόσιας υγείας, καθώς και υπέρ της υγείας και καλής διαβίωσης των ζώων.

3.4.2.12 Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι η υγεία των ζώων έχει κρίσιμη σημασία για την αειφορία του τομέα των υδατοκαλλιεργειών και, για αυτόν τον λόγο, κρίνει αναγκαίο να ενισχυθεί η στήριξη μέσω του ΕΤΘΑ σε αυτόν τον τομέα. Σε αυτό το πλαίσιο, προτείνει τη συγκρότηση και την ανάπτυξη ενώσεων υγειονομικής προστασίας στις υδατοκαλλιέργειες, κατά τα —επιτυχή— πρότυπα της κτηνοτροφίας.

3.4.2.13 Η πρόταση προβλέπει τη δυνατότητα χορήγησης ενίσχυσης για την ασφάλιση των αποθεμάτων των υδατοκαλλιεργειών έναντι συγκεκριμένων απωλειών. Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι θα πρέπει στις συνακόλουθες δαπάνες να συμπεριληφθεί το κόστος περισυλλογής και καταστροφής των νεκρών ζώων στη μονάδα λόγω ατυχήματος, φυσικών αιτιών κ.τ.λ., καθώς και το κόστος θανάτωσης και ταφής στην ίδια τη μονάδα για λόγους υγιεινής των ζώων και κατόπιν σχετικής εξουσιοδότησης από την αρμόδια αρχή.

3.4.3 Βιώσιμη ανάπτυξη αλιευτικών περιοχών

3.4.3.1 Η εν λόγω ενίσχυση αναμένεται να συντελέσει στην επίτευξη της ενωσιακής προτεραιότητας για την ισορροπημένη και χωρίς αποκλεισμούς τοπική ανάπτυξη των αλιευτικών περιοχών, μέσω της τόνωσης της απασχόλησης και της εδαφικής συνοχής. Αυτές οι μορφές ενίσχυσης θα προορίζονται για αλιευτικές περιοχές μικρότερες από του επιπέδου NUTS III ⁽²⁾.

3.4.3.2 Η ΕΟΚΕ εκτιμά ότι συνιστά αθέμιτη διάκριση ο αποκλεισμός από τους δικαιούχους των παράκτιων δήμων με πληθυσμό άνω των 100 000 κατοίκων, δεδομένου ότι οι στόλοι έχουν τη βάση τους στους λιμένες αλιείας ανεξαρτήτως του αριθμού των δημοτών.

3.4.3.3 Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εισηγείται την επικαιροποίηση του καθεστώτος και την ενίσχυση των ομάδων τοπικής δράσης στον τομέα της αλιείας («ΟΤΔΑ»)· οι εν λόγω ομάδες θα προτείνουν μια ολοκληρωμένη τοπική αναπτυξιακή στρατηγική, στην οποία θα αποτυπώνεται η κοινωνικοοικονομική σύνθεση της περιοχής με ισόρροπη εκπροσώπηση του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα, καθώς και της κοινωνίας πολιτών.

3.4.3.4 Προκειμένου να αξιολογηθεί αντικειμενικά το αποτέλεσμα των πεπραγμένων αυτών των τοπικών ομάδων —αποστολή των οποίων είναι να ενισχυθεί ο δυναμισμός των παράκτιων περιοχών—, η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι πρέπει οπωσδήποτε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή να προβεί στην εν λόγω αξιολόγηση προτού καταστεί δυνατό να υπαχθούν οι ενισχύσεις αυτού του είδους στα νέα ταμεία.

⁽²⁾ Βλ. Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1059/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Μαΐου 2003, για τη θέσπιση μιας κοινής ονοματολογίας των εδαφικών στατιστικών μονάδων (NUTS), ΕΕ L 154 της 21.06.2003, σ. 1.

3.4.4 Εμπορία και επεξεργασία

3.4.4.1 Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προβλέπει ορισμένα μέτρα σχετικά με την εμπορία και την επεξεργασία των προϊόντων και δη μέτρα που άπτονται της εκπόνησης και υλοποίησης των σχεδίων παραγωγής και διάθεσης στο εμπόριο από πλευράς ενώσεων παραγωγών.

3.4.4.2 Μολονότι η ΕΟΚΕ υποστηρίζει αυτά τα μέτρα, που θα αποβούν υπέρ της βιωσιμότητας των πόρων και της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων, θεωρεί απαραίτητη την πρόβλεψη στα σχέδια ενός ευέλικτου μηχανισμού, καθότι βρισκόμαστε σε μια παγκοσμιοποιημένη αγορά, στην οποία οι όροι προσφοράς και ζήτησης μπορούν να αλλάξουν ανά πάσα στιγμή.

3.4.4.3 Βάσει της πρότασης, θα χορηγείται ενίσχυση για την αποζημίωση των ενώσεων παραγωγών για την αποθεματοποίηση των αλιευμάτων που απαριθμούνται στο παράρτημα II του κανονισμού για την κοινή οργάνωση αγορών (ΚΟΑ). Η εν λόγω ενίσχυση θα μειώνεται σταδιακά και θα έχει τερματιστεί ολοκληρωτικά έως το 2019.

3.4.4.4 Η ΕΟΚΕ διαφωνεί με την προοδευτική μείωση αυτών των ενισχύσεων μέχρι την παντελή εξάλειψή τους το 2019. Οι εν λόγω ενισχύσεις επιτελούν ειδική σταθεροποιητική λειτουργία στις αγορές και, ως εκ τούτου, κρίνεται απαραίτητη η διατήρησή τους έως το 2020.

3.4.4.5 Η ΕΟΚΕ διαπιστώνει την κατάργηση του μηχανισμού της αντισταθμιστικής αποζημίωσης για τον τόνο που προορίζεται για τη μεταποιητική βιομηχανία, ο οποίος προβλεπόταν μέχρι τούδε στην ΚΟΑ.

3.4.4.6 Αυτός ο μηχανισμός καθιερώθηκε ως αντιστάθμισμα στην απόλυτη και οριστική κατάργηση των δασμών του κοινού δασμολογίου για τα ολόκληρα θυννοειδή με προέλευση τρίτες χώρες και προορισμό τη μεταποιητική βιομηχανία. Η ΕΟΚΕ πιστεύει ότι η κατάργηση του μηχανισμού θα έφερνε σαφώς σε μειονεκτική θέση την παραγωγή στην ΕΕ, η οποία θα έπρεπε να ανταγωνιστεί προϊόντα που πληρούν χαμηλότερες υγειονομικές απαιτήσεις. Ως εκ τούτου, η ΕΟΚΕ ζητά να διατηρηθεί ο εν λόγω μηχανισμός αντισταθμιστικής αποζημίωσης.

3.4.4.7 Η ΕΟΚΕ εκτιμά ότι η ενίσχυση για ιδιωτική αποθεματοποίηση που αναφέρεται στην πρόταση δεν αντισταθμίζει, αλλά ούτε και εγγυάται ένα δίκαιο εισόδημα για τους προμηθευτές θυννοειδών σε περίπτωση πτώσης των τιμών στην αγορά της ΕΕ, στόχος για τον οποίο θεσπίστηκε άλλωστε το σύστημα των αντισταθμιστικών αποζημιώσεων.

3.4.4.8 Σύμφωνα με την πρόταση, θα δίνονται ειδικές ενισχύσεις για μέτρα με αντικείμενο την εμπορία.

3.4.4.9 Η ΕΟΚΕ κρίνει απαραίτητη την επέκταση αυτών των ενισχύσεων στον σχεδιασμό και στην υλοποίηση ενημερωτικών εκστρατειών με στόχο τον εξωραϊσμό της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας στα μάτια της κοινής γνώμης. Ομοίως, η ΕΟΚΕ προτείνει να προστεθούν νέες ενότητες π.χ. σχετικά με την οργάνωση και συμμετοχή σε εμπορικές εκθέσεις και εκδηλώσεις του τομέα, με

δραστηριότητες που διευκολύνουν την πρόσβαση στην καινοτομία των επιχειρήσεων, με δραστηριότητες επιμόρφωσης σε πιο προηγμένες τεχνικές, ή ακόμα σε νέες ή βελτιωμένες διαδικασίες και συστήματα οργάνωσης.

3.4.4.10 Λόγω του σημαντικού ρόλου των διακλαδικών οργάνωσης στην προαγωγή και στη βελτίωση της εμπορίας, η ΕΟΚΕ θεωρεί σκόπιμη, όχι μόνο την υποστήριξη της συγκρότησης τέτοιων οργάνωσης, αλλά και τη συμβολή στη λειτουργία τους, ώστε να μπορούν να φέρνουν εις πέρας τα καθήκοντα που τους έχουν ανατεθεί.

3.4.4.11 Το ΕΤΘΑ θα μπορεί επίσης να ενισχύει επενδύσεις στη μεταποίηση των προϊόντων. Η ΕΟΚΕ εκτιμά ότι θα πρέπει να προστεθούν οι ακόλουθοι ειδικοί στόχοι: βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της μεταποιητικής βιομηχανίας, αναβάθμιση των συνθηκών δημόσιας υγείας και της ποιότητας των προϊόντων, μείωση των αρνητικών επιπτώσεων στο περιβάλλον και αύξηση της ενεργειακής απόδοσης, καλύτερη χρήση ειδών χαμηλής ζήτησης, υποπροϊόντων και απορριμμάτων, ανάπτυξη, παραγωγή και εμπορία νέων προϊόντων, εφαρμογή νέων τεχνολογιών και καινοτόμων μεθόδων παραγωγής, άνοιγμα και ανάπτυξη αγορών, καθώς και βελτίωση της κατάρτισης και των συνθηκών εργασίας των εργαζομένων.

3.4.5 Εξόχως απόκεντρες περιοχές

3.4.5.1 Η πρόταση προβλέπει αντιστάθμιση για το πρόσθετο κόστος που συνεπάγονται τα προϊόντα αλιείας και υδατοκαλλιέργειας που προέρχονται από εξόχως απόκεντρες περιοχές όπως οι Αζόρες, η Μαδέρα, οι Κανάριες νήσοι, η Γαλλική Γουιάνα και η Ρεϋνιόν. Κατά την ΕΟΚΕ, θα πρέπει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή να εξηγήσει λεπτομερώς τους υπολογισμούς στους οποίους βασίστηκε η κατανομή του προϋπολογισμού ανά εξόχως απόκεντρη περιοχή. Επίσης, θα πρέπει να τεκμηριώσει την απόφασή της να μειώσει τον προϋπολογισμό για τις Κανάριες νήσους, ενώ τα κονδύλια για όλες τις υπόλοιπες περιοχές έχουν αυξηθεί.

3.4.6 Συμπληρωματικά μέτρα της ΚΑΛΠ

3.4.6.1 Το ΕΤΘΑ θα μπορεί να χρηματοδοτήσει την υλοποίηση ενωσιακού συστήματος ελέγχου, επιθεώρησης και επιβολής, καθώς και τη συλλογή, τη διαχείριση και τη χρήση πρωτογενών βιολογικών, τεχνικών, περιβαλλοντικών και κοινωνικοοικονομικών δεδομένων, σύμφωνα με τον κανονισμό για την ΚΑΛΠ. Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι οι ενισχύσεις αυτές είναι αναγκαίες για τη διασφάλιση του ελέγχου και τη συλλογή δεδομένων από όλη την ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αφορούν τις επιθεωρήσεις στον χώρο εργασίας.

3.4.6.2 Για πολλά από τα προαναφερθέντα μέτρα, η πρόταση προβλέπει τον περιορισμό της χορήγησης ενίσχυσης σε μία μόνο φορά ανά περίοδο προγραμματισμού και ανά αλιευτικό σκάφος. Φρονούμε ότι θα πρέπει να απαλειφθεί αυτός ο περιορισμός.

3.4.6.3 Εξάλλου, θα πρέπει να εξεταστεί το ενδεχόμενο δημιουργίας ενός «Ταμείου Κρίσης» για την κάλυψη των έκτακτων αναγκών του κλάδου. Έτσι, θα μπορούν να λαμβάνονται ευέλικτα έκτακτα μέτρα για συγκεκριμένες ειδικές καταστάσεις όπως λ.χ. η μετατροπή των στόλων λόγω της διακοπής ή της ολοκλήρωσης των αλιευτικών συμφωνιών, η απότομη άνοδος του κόστους εκμετάλλευσης, οι φυσικές καταστροφές κ.τ.λ.

3.5 Μέτρα χρηματοδοτούμενα υπό καθεστώς άμεσης διαχείρισης

3.5.1 Ολοκληρωμένη Θαλάσσια Πολιτική

3.5.1.1 Στην πρόταση προβλέπονται ενισχύσεις για τη συμβολή στην ανάπτυξη και στην εφαρμογή της ΟΘΠ με σκοπό α) την προαγωγή της ολοκληρωμένης διαχείρισης των υποθέσεων που άπτονται της θάλασσας και των παράκτιων περιοχών, β) τη συνεισφορά στην κατάρτιση διατομεακών πρωτοβουλιών, οι οποίες θα ωφελήσουν αμοιβαία τους διάφορους θαλάσσιους τομείς και τις τομεακές πολιτικές, γ) την υποστήριξη της βιώσιμης οικονομικής ανάπτυξης, της απασχόλησης, της καινοτομίας και των νέων τεχνολογιών στους αναδυόμενους και μελλοντικούς θαλάσσιους τομείς στις παράκτιες περιοχές και δ) την περαιτέρω προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος —ιδίως της βιοποικιλότητάς του— και των θαλάσσιων προστατευόμενων περιοχών, καθώς και τη βιώσιμη εκμετάλλευση των θαλάσσιων και παράκτιων πόρων. Η ΕΟΚΕ επιδοκιμάζει τα ανωτέρω μέτρα.

3.5.1.2 Επιπροσθέτως, καθορίζεται μια σειρά μέτρων για την ευκολότερη εφαρμογή της ΚΑΛΠ και της ΟΘΠ, ιδίως ως προς την επιστημονική αξιολόγηση στο πλαίσιο της ΚΑΛΠ, τα ειδικά εποπτικά και ελεγκτικά μέτρα υπό την ΚΑΛΠ, τις εθελοντικές συνεισφορές σε διεθνείς οργανώσεις, τα γνωμοδοτικά συμβούλια, τη γνώση της αγοράς και τις δραστηριότητες επικοινωνίας. Η ΕΟΚΕ επικροτεί τις εν λόγω ενισχύσεις.

3.5.1.3 Επίσης, αναγνωρίζει τη σημασία των Περιφερειακών Γνωμοδοτικών Συμβουλίων ως οργάνων διαβούλευσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με όλους τους αρμοδίους, για ποικίλα ζητήματα σχετικά με την ΚΑΛΠ. Γι' αυτόν τον λόγο, η ΕΟΚΕ πιστεύει ότι οι συγκεκριμένες ενισχύσεις θα πρέπει να επαρκούν για τη διασφάλιση της ορθής λειτουργίας τους, κατά τρόπο ώστε να είναι δυνατή η συμμετοχή όλων των μελών τους, συμπεριλαμβανομένων των επιστημόνων.

3.5.1.4 Η ΕΟΚΕ εκτιμά ότι το ΕΤΘΑ θα πρέπει να χρηματοδοτήσει το μελλοντικό τομεακό συμβούλιο για δεξιότητες και θέσεις εργασίας, το οποίο δημιουργήθηκε στο πλαίσιο των στόχων της

μεταρρύθμισης της ΚΑΛΠ, της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» και της ανακοίνωσης «Νέες δεξιότητες για νέες θέσεις εργασίας»⁽³⁾. Επίσης, είναι της άποψης ότι θα πρέπει να συνεχίσει η χρηματοδότηση της συμβουλευτικής επιτροπής αλιείας και υδατοκαλλιέργειας της ΕΕ. Στην περίπτωση όπου η επιτροπή αυτή τελικά θα καταργηθεί, η ΕΟΚΕ ζητά τη σύσταση συμβουλευτικού συμβουλίου βιομηχανίας, αγοράς και γενικών υποθέσεων.

3.5.1.5 Αναφορικά με τη γνώση της αγοράς, η ΕΟΚΕ χαρακτηρίζει ως ευπρόσδεκτη οποιαδήποτε ενίσχυση υπέρ της διάδοσης και της καλλιέργειας των γνώσεων που σχετίζονται με την αγορά των προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας.

3.5.2 Τεχνική βοήθεια

3.5.2.1 Στην πρόταση κανονισμού καθορίζονται ενισχύσεις για την τεχνική συνδρομή —κατόπιν πρωτοβουλίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής—, για την εφαρμογή συμφωνιών βιώσιμης αλιείας, για τη συμμετοχή της ΕΕ σε περιφερειακές οργανώσεις διαχείρισης της αλιείας και για τη σύσταση ενός ευρωπαϊκού δικτύου ομάδων τοπικής δράσης στον τομέα της αλιείας (ΟΤΔΑ). Η ΕΟΚΕ θεωρεί τις εν λόγω ενισχύσεις θεμελιώδους σημασίας.

3.6 Εφαρμογή

3.6.1 Τέλος, στην πρόταση αναλύεται εκτενώς η υλοποίηση των προγραμμάτων ενίσχυσης υπό καθεστώς τόσο επιμερισμένης όσο και άμεσης διαχείρισης, με αναφορά στους μηχανισμούς υλοποίησης, στα συστήματα διαχείρισης και ελέγχου από τα κράτη μέλη, αλλά και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, καθώς και στην εποπτεία, αξιολόγηση, ενημέρωση και προβολή τους.

3.6.2 Η ΕΟΚΕ εκφράζει τη σύμφωνη γνώμη της με τα συστήματα υλοποίησης υπό αμφότερα τα καθεστώτα διαχείρισης, δεδομένου ότι σε αυτά συγκεντρώνεται η πείρα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ως προς όλες τις απαιτούμενες διαδικασίες εφαρμογής, εκτέλεσης, εποπτείας και ολοκλήρωσης των προγραμμάτων ενίσχυσης υπό την ΚΑΛΠ και την ΟΘΠ.

Βρυξέλλες, 11 Ιουλίου 2012.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής
Staffan NILSSON

⁽³⁾ Βλ. Γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ με θέμα «Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών – Νέες δεξιότητες για νέες θέσεις εργασίας – Πρόβλεψη και κάλυψη των αναγκών της αγοράς εργασίας και των αναγκών σε δεξιότητες» COM(2008) 868 τελικό ΕΕ C 128 της 18.05.2010, σ. 74.